

הכנסת העשרים וחמש

יוזם : חבר הכנסת צבי יחידיה סוכות

פ/25/6614

הצעת חוק קידום הליכי הקמת יישוב חדש, התשפ"ו–2026

פרק ראשון : מטרה ופרשנות

- מטרת החוק 1. חוק זה מטרתו לקבוע הסדרים מיוחדים לתכנון ולהקמת יישובים חדשים בישראל, לרבות לשם השגת מטרות אלו :
- (1) יצירת הליך יעיל ומקצועי להקמת יישובים חדשים בישראל ;
- (2) הקמת מוסד תכנון ארצי לתכנון יישובים חדשים בישראל והגדרת תפקידיו ;
- (3) התווית שיקול הדעת של הממשלה בהחלטה על הקמת יישוב חדש ;
- (4) קידום הקמה ופיתוח של יישובים חדשים לטובת צרכים דמוגרפיים, כלכליים, תכנוניים, חברתיים וביטחוניים בישראל.
- הגדרות 2. בחוק זה –
- "הוועדה", "הוועדה לתכנון יישובים חדשים" – הוועדה הארצית לתכנון ולבנייה של יישובים חדשים שהוקמה לפי סעיף 5 ;
- "ועדת המשנה להתנגדויות" – ועדת המשנה להתנגדויות שהוקמה לפי סעיף 7 ;
- "חוק התכנון" – חוק התכנון והבנייה, התשכ"ה–1965 ;
- "יישוב חדש" – יישוב חדש שהוכרז בצו לפי סעיף 3, והוא אחד מאלה :
- (1) הוא נמצא בתחום שיפוטה של מועצה אזורית ;
- (2) הוא רשות מקומית עצמאית ;
- (3) הוא צפוי לעמוד באחד התנאים המנויים בפסקאות (1) ו-(2) ולקום על קרקע שעיקרה מקרקעי ישראל ;

"מועצת מקרקעי ישראל" ו"רשות מקרקעי ישראל" – כמשמעותן בחוק רשות
מקרקעי ישראל, התש"ך-1960²;

"מינהל התכנון" – מינהל התכנון במשרד הפנים;

"מקרקעי ישראל" – כמשמעותם בחוק-יסוד: מקרקעי ישראל³, למעט קרקע
עירונית המוחכרת לדורות שבהתאם להסכם החכירה או להחלטות
מועצת מקרקעי ישראל לא חלה על בעל הזכויות, לגבי הקרקע, חובה
להשיבה לידי רשות מקרקעי ישראל עקב שינוי ייעוד; בהגדרה זו –

"חכירה לדורות" – לרבות התחייבות לחכירה לדורות שטרם נרשמה
בפנקסי המקרקעין;

"קרקע עירונית" – כהגדרתה בחוק מקרקעי ישראל, התש"ך-1960⁴;

"קרקע שעיקרה מקרקעי ישראל" – קרקע אשר 80% ממנה, או יותר, הם
מקרקעי ישראל, המניין האחוזים כאמור תובא בחשבון גם קרקע
שבבעלות רשות מקומית, ובלבד שהיא לא הופקעה ושניתנה הסכמת
הרשות המקומית והוועדה המקומית שבתחומה מצויה הקרקע
האמורה להכללתה בתחום מתחם היישוב החדש;

"תוכנית להקמת יישוב חדש" – תוכנית לגבי יישוב חדש, שהוכנה והוגשה לפי
הוראות סעיף 10, הכוללת הוראות כאמור בסעיף 4 ובכלל זה הוראות
לעניין הקמת יחידות דיור בהיקף האמור בסעיף קטן (א) של אותו
סעיף;

"תמ"א 35" – תוכנית מתאר ארצית משלובת לבנייה, לפיתוח ולשימור מס'
35.

פרק שני: הכרזה על כוונה להקים יישוב חדש

3. הכרזה על כוונה להקים יישוב חדש (א) הממשלה או ועדת שרים שמינתה לעניין זה רשאיית להכריז, בצו, על
קרקע שעיקרה מקרקעי ישראל כמיועדת להקמת יישוב חדש.

(ב) (1) הכרזה על הקמת יישוב חדש כאמור בסעיף קטן (א), תינתן לפי
המלצת מנהל מינהל התכנון, לאחר ששוכנע כי ניתן לתכנן באותה
קרקע יחידות דיור בהיקף האמור בסעיף 4(א) לפחות, לפי העניין;

² ס"ח התש"ך, עמ' 57.

³ ס"ח התש"ך, עמ' 56.

⁴ ס"ח התש"ך, עמ' 56.

(2) המלצת מנהל מינהל התכנון לעניין הכרזה לפי פסקה (1) תינתן רק לאחר ששקל את התאמתה התכנונית של הקרקע להקמת יישוב חדש, לרבות התאמתה לתוכנית פיתוח ותוכניות מיתאר מחוזיות וארציות; בפסקה זו, "תוכנית פיתוח" – כהגדרתה בחוק להסדרת מגורים בשטחי מרעה, התשפ"ה-2025⁵;

(3) המלצת מנהל מינהל התכנון (בפסקה זו – המנהל) לעניין הכרזה לפי סעיף קטן (1) תינתן בתוך 45 ימים מהמועד שבו הוגשה למנהל פניית הממשלה או ועדת השרים שמינתה לעניין זה; חלפו 45 ימים ולא התקבלה עמדת המנהל, יראו אותו כאילו נתן את המלצתו לעניין הכרזה כאמור.

(ג) הכרזה על הקמת יישוב חדש כאמור בסעיף קטן (א), תינתן לאחר שהממשלה או ועדת השרים שמינתה לעניין זה, שקלה, בין היתר, את הצרכים התכנוניים, הדמוגרפיים, הכלכליים, החברתיים והביטחוניים, המצדיקים הקמת יישוב חדש.

פרק שלישי: תכנון ובנייה ביישוב חדש

סימן א': תוכנית להקמת יישוב חדש

4. תוכנית להקמת יישוב חדש – תוכנית להקמת יישוב חדש – תוכנית מפורטת (א) תוכנית להקמת יישוב חדש תכלול הוראות המאפשרות להוציא מכוחה היתר לבנייה או לשימוש בלא צורך באישורה של תוכנית נוספת להקמת יחידות דיור בהיקף של 400 יחידות דיור לפחות, או של חמישית מכלל יחידות הדיור המתוכננות ליישוב החדש ומיועדות למימוש בתוך עשר שנים מיום תחילתה של התוכנית ליישוב החדש.

(ב) אין בהוראות סעיף קטן (א) כדי לגרוע מסמכותה של הוועדה הארצית לתכנון יישובים חדשים לכלול בתוכנית להקמת יישוב חדש כל יעוד קרקע אחר הנדרש לצורך היישוב החדש והכל בהתאם למקובל ובהתאם להנחיות מינהל התכנון.

(ג) כוחה של תוכנית מועדפת לדיור שאישרה הוועדה לפי חוק זה יפה מכל תוכנית אחרת שאושרה לפי כל דין, ויראו בה שינוי לכל תוכנית אחרת החלה בשטחה, בכפוף להוראות סעיף 9(ב).

סימן ב': ועדה ארצית לתכנון יישובים חדשים

⁵ ס"ח התשפ"ה, עמ' 346.

ועדה ארצית
לתכנון יישובים
חדשים

5. תקום ועדה ארצית לתכנון יישובים חדשים וזה הרכבה :

- (1) נציג שר הפנים, מקרב עובדי משרדו, והוא יהיה היושב ראש ;
- (2) נציג ראש הממשלה, מקרב עובדי משרדו ;
- (3) נציג שר האוצר, מקרב עובדי משרדו ;
- (4) נציג שר הבינוי והשיכון, מקרב עובדי משרדו ;
- (5) נציג השר להגנת הסביבה, מקרב עובדי משרדו ;
- (6) נציג שר החקלאות וביטחון המזון, מקרב עובדי משרדו ;
- (7) נציג שר המשפטים, מקרב עובדי משרדו ;
- (8) נציג שר התחבורה והבטיחות בדרכים, מקרב עובדי משרדו ;
- (9) נציג שר ההתיישבות והמשימות הלאומיות, מקרב עובדי משרדו ;
- (10) נציג שר הנגב, הגליל והחוסן הלאומי, מקרב עובדי משרדו ;
- (11) נציג רשות מקרקעי ישראל, שימנה מנהל הרשות מקרב עובדי הרשות ;
- (12) נציג ארגון הגג של הגופים הציבוריים שעניינם שמירת איכות הסביבה, שימנה שר הפנים מתוך רשימת מועמדים שהארגון האמור יגיש לו ;
- (13) נציג המוסדות המיישבים שימנה שר הפנים לפי המלצת הסוכנות היהודית לארץ ישראל ;
- (14) שני נציגי השלטון המקומי, שימונו האחד מטעם הגוף המייצג את רוב הרשויות המקומיות בישראל והאחר מטעם הגוף המייצג את רוב המועצות האזוריות בישראל.

ועדות משנה

6.

הוועדה לתכנון יישובים חדשים רשאית למנות מבין חבריה ועדות קבועות וועדות לעניינים מסוימים, לקבוע להן את סמכויותיהן ותפקידיהן, ולאצול להן מסמכויותיה (בסעיף זה – ועדות משנה).

ועדת משנה
להתנגדויות

7.

הוועדה לתכנון יישובים חדשים תבחר, מבין חבריה, ועדת משנה בת שבעה חברים, לשמיעת התנגדויות לתוכנית להקמת יישוב חדש, וזה הרכבה –

- (1) נציג שר הפנים או מתכנן הוועדה, והוא יהיה היושב ראש ;
- (2) נציג שר הבינוי והשיכון ;
- (3) נציג שר המשפטים ;
- (4) נציג שר הנגב, הגליל והחוסן הלאומי ;

- (5) נציג שר החקלאות וביטחון המזון ;
- (6) נציג שר ההתיישבות והמשימות הלאומיות ;
- (7) מנהל מינהל התכנון או נציגו, אשר יהיה מתכנן הוועדה.

ממלאי תפקידים 8. לוועדה הארצית לתכנון יישובים חדשים יהיו –
בוועדה

- (1) מזכיר, שימנה שר הפנים ;
- (2) יועץ משפטי ;
- (3) יועץ תחבורתי, אחד או יותר, שאינו עובד המדינה, שימנה יושב ראש הוועדה ;
- (4) יועץ סביבתי, אחד או יותר, שאינו עובד המדינה, שימנה יושב ראש הוועדה ;
- (5) יועץ לענייני התיישבות ;
- (6) יועצים נוספים כפי שיקבע יושב ראש הוועדה.

(ב) הוועדה רשאית לקבל חוות דעת מכל גורם מקצועי כפי שתמצא לנכון.

- תפקידי הוועדה 9. (א) בענייני תכנון של יישובים חדשים, יהיו לוועדה כל הסמכויות של המועצה הארצית ושל כל מוסד תכנון אחר, לפי כל דין או תוכנית, והכול למעט סמכות למתן היתר, הקלה או שימוש חורג.
- (ב) על אף האמור בסעיף קטן (א) –

- (1) לא תאשר הוועדה תוכנית להקמת יישוב חדש בסטייה מהוראות תמ"א 35, אלא אם כן הורתה הממשלה, בצו ההכרזה על הקמת יישוב חדש, כי לגבי מתחם יהיו נתונות לוועדה גם הסמכויות האמורות ;
- (2) בטרם תורה הממשלה כאמור, תונח על שולחנה חוות דעת מטעם מנהל התכנון לעניין סטייה מהוראות תמ"א 35 והטעמים המיוחדים לסטייה ממנה.

סימן ג': הליכי התכנון בוועדה לתכנון יישובים חדשים

- הגשת תוכנית 10. (א) אלה רשאים להכין תוכנית להקמת יישוב חדש ולהגישה לוועדה בתוך להקמת יישוב חדש שנה מיום ההכרזה כאמור בסעיף 3(א) :

- (1) רשות מקרקעי ישראל ;
- (2) משרד הבינוי והשיכון ;
- (3) משרד ההתיישבות והמשימות הלאומיות ;

(4) משרד ראש הממשלה ;

(5) משרד הפנים ;

(6) החטיבה להתיישבות של ההסתדרות הציונית העולמית ;

(7) רשות מקומית – לגבי תוכניות בתחומה ;

(8) ועדה מקומית – לגבי תוכניות בתחום מרחב התכנון שלה.

(ב) מגיש תוכנית להקמת יישוב חדש יצרף לה חוות דעת הערוכה בהתאם לדרישות הוועדה, הסוקרת את עלויות הקמת התשתיות הנדרשות להקמתו של היישוב החדש והעלויות הנדרשות לכיסוי הוצאות נוספות, והכול כפי שיקבע שר הפנים בתקנות.

(ג) מגיש התוכנית יעביר את התוכנית להקמת יישוב חדש לקבלת חוות דעתו של מתכנן הוועדה.

(ד) הוגשה תוכנית להקמת יישוב חדש בוועדה, יעביר מגיש התוכנית העתק ממנה לכל ועדה מחוזית ולכל ועדה מקומית שבתחום מרחב התכנון שלהן נכלל שטח התוכנית, כולו או חלקו.

(א) הוגשה תוכנית להקמת יישוב חדש לוועדה, יבדוק מתכנן הוועדה בתוך 20 ימי עבודה אם היא ערוכה בהתאם להוראות לפי חוק התכנון ואם היא מקיימת את הדרישות לפי חוק התכנון ולפי חוק זה.

(ב) מצא מתכנן הוועדה כי מתקיימים בתוכנית להקמת יישוב חדש התנאים כאמור בסעיף קטן (א), תיקלט התוכנית בוועדה, ומזכיר הוועדה ישלח הודעה על כך, בצירוף מסמכי התוכנית, בתוך שלושה ימי עבודה, למגיש התוכנית, לחברי הוועדה, ליועצים המקצועיים של הוועדה המנויים בסעיף 7(א)(3) עד (5) (בחוק זה – היועצים המקצועיים של הוועדה), לוועדה המחוזית, לוועדה המקומית ולרשות המקומית שבתחומן נכלל שטח התוכנית, לגופים המנויים בסעיף 91 לחוק התכנון, לתאגידים המנויים בסעיף 119ב(9)(א) לחוק התכנון, ולמינהל התכנון ; מתכנן המחוז יעביר את ההודעה כאמור לחברי הוועדה המחוזית.

(ג) לא הגיש מתכנן הוועדה את חוות דעתו בתוך 20 ימים כאמור בסעיף קטן (ב), יראו את התוכנית כאילו ערוכה בהתאם להוראות לפי חוק התכנון ומקיימת את הדרישות לפי חוק התכנון ולפי חוק זה.

(א) מתכנן הוועדה יגיש לחברי הוועדה, לא יאוחר מ-30 ימי עבודה לפני מועד הדין בתוכנית, חוות דעת תכנונית בכתב הסוקרת את כל אלה :

(1) עיקרי התוכנית, הוראותיה, והתאמתה להוראות חוק זה ;

בדיקה מוקדמת של 11.
תוכנית להקמת
יישוב חדש

הגשת חוות דעת של 12.
מתכנן הוועדה

- (2) מידת התאמתה של התוכנית לתוכניות מתאר ארציות ומחוזיות ולתוכנית כוללנית כמשמעותה בסעיף 62א(ג) לחוק התכנון ;
- (3) השפעותיה של התוכנית המוצעת על ההיבטים התכנוניים השונים הנוגעים לתוכנית ולסביבתה ;
- (4) עיקרי ההיבטים הסביבתיים הנוגעים לתוכנית ולסביבתה, לרבות חקלאות, ערכי טבע, נוף ומורשת.

(ב) לחוות הדעת של מתכנן הוועדה יצורפו, ככל שישנו צורך בכך, חוות דעת מקצועיות של גורמים מקצוע מטעם המשרדים חברי הוועדה.

13. דיון על הפקדת תוכנית להקמת יישוב חדש
 הוועדה תקיים דיון בתוכנית להקמת יישוב חדש, בתוך 60 ימי עבודה מיום משלוח ההודעה על קליטתה כאמור בסעיף 11(ב) ; בתום הדיון תחליט הוועדה להפקיד את התוכנית, לדחותה או להתנות תנאים להפקדתה.

14. אישור המועצה הארצית להפקדת תוכניות מסוימות
 (א) החליטה הוועדה להפקיד תוכנית להקמת יישוב חדש בסטייה מתמ"א 35, יודיע מזכיר הוועדה על ההחלטה לחברי המועצה הארצית.

(ב) ביקשו 70% מחברי הוועדה או 40% מחברי המועצה הארצית להביא תוכנית כאמור בסעיף קטן (א) לאישור המועצה הארצית בתוך 15 ימים מיום שנמסרה להם ההודעה כאמור באותו סעיף קטן, לא תופקד התוכנית אלא באישור המועצה הארצית.

15. מילוי תנאים להפקדת תוכנית להקמת יישוב חדש
 (א) הורתה הוועדה על הכנסת שינויים במסמכי התוכנית שהוגשה, כתנאי להפקדתה, יתקן מגיש התוכנית את מסמכי התוכנית ויגישה למתכנן הוועדה כשהיא מתוקנת בהתאם להחלטת הוועדה בתוך 90 ימים, בצירוף דוח המפרט את כל השינויים שנערכו במסמכי התוכנית ; תקופה זו לא תוארך אלא אם כן השתכנעו יושב ראש הוועדה ומתכנן הוועדה כי ישנה הצדקה לכך.

(ב) הוגשו לוועדה מסמכים מתוקנים כאמור בסעיף קטן (א), יבדוק אותם מתכנן הוועדה ; קבע מתכנן הוועדה שהמסמכים תוקנו בהתאם להחלטת הוועדה, יודיע על כך למגיש התוכנית ויצרף את נוסח ההודעה על הפקדת התוכנית שיש לפרסם לפי חוק זה.

16. פרסום הודעה על הפקדה
 (א) הודעה על הפקדת תוכנית להקמת יישוב חדש תפורסם בתוך עשרה ימים מיום שקיבל מגיש התוכנית את הודעת מתכנן הוועדה כאמור בסעיף 15(ב) –

(1) על גבי שני שלטים במקום בולט לעין בתחום התוכנית וכן על שלט נוסף, במקום בולט לעין, באזור הסמוך לתחום התוכנית המשמש לאזור מגורים, בהתאם להוראות לפי סעיפים 89א(א) עד (ג) ו-265(ב22) לחוק התכנון ;

(2) בעיתון, בהתאם להוראות סעיף 1א לחוק התכנון ;

(3) באתר האינטרנט של מינהל התכנון ;

(4) באתר האינטרנט של הרשות המקומית שבתחומה נכלל שטח התוכנית; ואולם אי-פרסום הודעה כאמור בפסקה זו לא יהווה פגם בפרסום.

(ב) פרסום הודעה כאמור בסעיף קטן (א)1 ו-2) ייעשה על ידי מגיש התוכנית ועל חשבונו, בנוסח שאישר מזכיר הוועדה.

משלוח הודעה על 17. (א) הוועדה תשלח הודעה על הפקדת תוכנית מועדפת, בתוך התקופה הפקדה האמורה בסעיף 15(ב), לכל אחד מאלה :

(1) לוועדות המקומיות ולמהנדסי הוועדות המקומיות שבתחום מרחב התכנון שלהן נכלל שטח התוכנית, ולמנהלים הכלליים או למזכירים של הרשויות המקומיות שבתחומן נכלל שטח התוכנית ;

(2) לוועדות המקומיות ולמהנדסי הוועדות המקומיות שמרחב התכנון שלהן גובל בשטח התוכנית ;

(3) לוועדה המחוזית, למתכנן המחוז שבתחומו חלה התוכנית, ואם שטח התוכנית גובל בתחום מחוז אחר – גם למתכנן המחוז הגובל ; מתכנן המחוז יעביר את ההודעה כאמור לחברי הוועדה המחוזית ;

(4) למנהל הכלליים של משרדי הממשלה ;

(5) לגופים המנויים בסעיף 91 לחוק התכנון ;

(6) לתאגידים המנויים בסעיף 119ב(9)א לחוק התכנון.

(ב) כללה תוכנית מועדפת הוראות בדבר איחוד וחלוקה בלא הסכמה, יחולו ההוראות לפי חוק התכנון לעניין משלוח הודעות על הפקדה, נוסף על הוראות סעיף זה.

(ג) לא תישמע טענה כי הודעה על הפקדת תוכנית לפי סעיף זה לא נמסרה למי שחלה חובה למסור לו הודעה לפי סעיף זה, אלא ממי שחלה כלפיו החובה כאמור.

הגשת התנגדות 18. (א) אדם הרואה עצמו נפגע מקידומה של תוכנית להקמת יישוב חדש רשאי להגיש התנגדות לתוכנית שהופקדה.

(ב) התנגדות תוגש לוועדה בתוך 60 ימים מהמועד שבו פורסמה הודעה על הפקדת התוכנית לפי סעיף 16 ; לעניין זה, מועד פרסום ההודעה על הפקדת התוכנית יהיה המועד המאוחר מבין אלה :

- (1) מועד הפרסום על גבי השלט האחרון שהוצב בתחום התוכנית לפי סעיף 16 ;
- (2) מועד הפרסום האחרון מבין הפרסומים בעיתון לפי סעיף 16 ;
- (3) מועד הפרסום באתר האינטרנט של מינהל התכנון לפי סעיף 16.
- (ג) ועדת המשנה תדון בהתנגדויות ותחילט בתוך 30 ימי עבודה מתום המועד להגשת התנגדויות לפי סעיף קטן (ב).
- (ד) ועדת המשנה תחליט אם לקבל או לדחות את ההתנגדויות, כולן או חלקן, בתום 30 ימים ממועד הדיון בוועדה; בהחלטתה תתייחס הוועדה למידת הפגיעה הקיימת במגיש ההתנגדות.
- (ה) יושב ראש הוועדה רשאי, מנימוקים מיוחדים שיירשמו, להורות על הארכת התקופות המנויות בסעיף 13(א) ו-(ב), לתקופה של 60 ימים נוספים לכל היותר.
19. שמיעת התנגדויות והחלטת הוועדה
- (א) הוועדה רשאית למנות חוקר לשמיעת ההתנגדויות; החליטה כאמור יחולו סעיפים 107א ו-108 לחוק התכנון על מינוי החוקר ועבודתו בשינויים המחויבים.
- (ב) בתוך שבעה ימי עבודה מיום החלטת ועדת המשנה להתנגדויות כאמור בסעיף 108 לחוק התכנון, תחליט הוועדה לאשר את התוכנית, עם או בלי שינויים או בתנאים שתקבע, או לדחותה.
20. תנאים לאישור תוכנית
- הורתה הוועדה על הכנסת שינויים במסמכי התוכנית, יחולו על תיקונם של מסמכים כאמור הוראות סעיף 15 בשינויים המחויבים.
21. פרסום הודעה על אישור תוכנית להקמת יישוב חדש
- (א) החליטה הוועדה לאשר תוכנית מועדפת וקבע מתכנן הוועדה, כי מולאו התנאים לאישורה לפי סעיף 19(ב) אם נקבעו כאלה, יודיע למגיש התוכנית על אישור התוכנית ויצרף את נוסח ההודעה על האישור שיש לפרסם לפי חוק זה.
- (ב) הודעה על אישור תוכנית מועדפת תפורסם על ידי מגיש התוכנית, על חשבונו, בעיתון כאמור בסעיף 15(א)(2), בתוך עשרה ימים מיום שנמסרה לו ההודעה על ידי מתכנן הוועדה.
- (ג) הודעה על אישור תוכנית מועדפת תפורסם באתר האינטרנט של מינהל התכנון, בתוך עשרה ימים מיום אישורה.
- (ד) העתק ההודעה על אישור התוכנית יישלח למי שיש לשלוח לו הודעה על הפקדתה כאמור בסעיף 17(א).
- (ה) מזכיר הוועדה יפרסם ברשומות הודעה על אישור תוכנית להקמת יישוב חדש.

22.	תחילתה של תוכנית להקמת יישוב חדש, לעניין כל דין, ביום פרסום הודעה על אישורה בעיתון או באתר האינטרנט של מינהל התכנון כאמור בסעיף 21(ג), לפי המאוחר.	תחילתה של תוכנית להקמת יישוב חדש
-----	--	----------------------------------

פרק רביעי : הוראות שונות

23.	שר הפנים ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו.	ביצוע ותקנות
24.	(א) חוק זה יחול על תוכנית להקמת יישוב חדש שהוגשה לוועדה ונקלטה בה בהתאם להוראות סעיף 11(ב), בתקופה של ארבע שנים מיום תחילתו של חוק זה. (ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), רשאית הוועדה הארצית לתכנון יישובים חדשים לקבוע, כי המשך הליכי תכנון של יישוב חדש, שהוחלט להפקיד תוכנית להקמתו, יימשכו בפני הוועדה הארצית לתכנון יישובים חדשים מהמקום שאליו הגיעו.	הוראת שעה והוראת מעבר

ד ב ר י ה ס ב ר

הצעת החוק נועדה לעגן בחקיקה ראשית הסדר מיוחד להחלטה על הקמת יישובים חדשים בישראל ולקידום התכנון והמימוש שלהם, באופן יעיל, מקצועי ומתואם. כיום, ההליך נשען בעיקר על הנחיות ונהלים שאינם מעוגנים בדין, והוא מאופיין בריבוי שלבים, ריבוי גורמים, היעדר לוחות זמנים מחייבים ולעיתים גם כפילות בבחינות ובהכרעות. כתוצאה מכך, גם במקרים שבהם מתקבלת החלטה מדינית בדבר הקמת יישוב חדש, קידומו התכנוני עשוי להתארך שנים ארוכות או להיתקע, באופן שפוגע בוודאות, ביכולת הביצוע של הממשלה ובמימוש צרכים לאומיים, ובהם צרכים דמוגרפיים, כלכליים, תכנוניים, חברתיים וביטחוניים. בהצעה מוצע ליצור מנגנון הכרזה ממשלתית המבוסס על תשתית מקצועית וכלכלית ראשונית, ולאחריו מסלול תכנוני ייעודי ומהיר יחסית, באמצעות ועדה ארצית מתכללת, בעלת סמכויות תכנון רחבות ולוחות זמנים ברורים, תוך שמירה על עקרונות של שקיפות ושיתוף ציבור באמצעות פרסום והליך התנגדויות.

מוצע להבחין בין ההכרעה שבמדיניות, שתישאר בידי הממשלה או ועדת שרים מטעמה, לבין התכנון המפורט שיוקדם במסלול סטטוטורי ייעודי. לצורך כך מוצע לקבוע בחוק: הסדר הכרזה על כוונה להקים יישוב חדש המתבסס על המלצה מקצועית של מינהל התכנון ועל התייחסות כלכלית ראשונית; הקמת ועדה ארצית לתכנון ולבנייה של יישובים חדשים בהרכב בין-משרדי הכולל גם ייצוג לשלטון המקומי ולגופי חברה אזרחית ומסלול לתוכנית מפורטת להקמת יישוב חדש, לפחות בחלקו, שניתן לממשה ללא צורך בתוכנית נוספת, לצד מנגנונים של פרסום, התנגדויות והכרעה בתוך מסגרות זמן קבועות. עוד מוצע לקבוע איזונים ביחס לתמ"א 35, כך שככלל לא תאושר סטייה ממנה, אלא בהתקיים תנאים ובקרה כפי שייקבעו בחוק.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
כ' באדר התשפ"ו (09.03.2026)